

1158

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 20 września 1999 r.

w sprawie ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci, sporządzonej w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z artykułem 21 ustęp 1 Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci, sporządzonej w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r., został złożony dnia 21 czerwca 1996 r. Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, jako depozytariuszowi, dokument ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską powyższej konwencji.

W trakcie składania dokumentu ratyfikacji dokonano, zgodnie z artykułem 25 ustęp 1 Konwencji, zgłoszenia zastrzeżenia do artykułu 7 ustęp 1 Konwencji w następującym brzmieniu:

„Na podstawie artykułu 25 ustęp 1 Konwencji Rzeczpospolita Polska zastrzega, że w miejsce przewidzianego w artykule 7 ustęp 1 Konwencji wymogu osiągnięcia przez przysposabiającego wieku minimalnego będzie stosować obowiązujący w prawie polskim wymóg uzyskania pełnej zdolności do czynności prawnych, co oznacza, że przysposobić może — przynajmniej teoretycznie — także osoba, która nie ukończyła 21 lat.”

Równocześnie przekazano Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, zgodnie z artykułem 26 Konwencji, oświadczenie dotyczące artykułu 14 Konwencji w następującym brzmieniu:

„Organem, do którego należy kierować wnioski w trybie artykułu 14 Konwencji, jest:
Ministerstwo Sprawiedliwości
Aleje Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa.”

Zgodnie z artykułem 21 ustęp 3 Konwencji weszła ona w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej dnia 22 września 1996 r.

Jednocześnie podaje się do wiadomości, co następuje:

1. Europejska konwencja o przysposobieniu dzieci, sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r., weszła w życie, zgodnie z jej artykułem 21 ustęp 2, dnia 26 kwietnia 1968 r.

2. Następujące państwa stały się stronami Konwencji w niżej podanych datach:

Austria	29 sierpnia 1980 r.
Dania	13 stycznia 1979 r.
Grecja	24 października 1980 r.
Irlandia	26 kwietnia 1968 r.
Liechtenstein	26 grudnia 1981 r.
Malta	26 kwietnia 1968 r.
Niemcy	11 lutego 1981 r.
Norwegia	14 kwietnia 1972 r.
Portugalia	24 lipca 1990 r.
Rumunia	19 sierpnia 1993 r.
Szwajcaria	1 kwietnia 1973 r.
Szwecja	2 października 1968 r.
Włochy	26 sierpnia 1976 r.
Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	26 kwietnia 1968 r.

3. Podczas składania dokumentów ratyfikacji, przyjęcia lub przystąpienia oraz w terminach późniejszych złożone zostały przez następujące państwa podane niżej zastrzeżenia i oświadczenia, przy czym daty zamieszczone w nawiasach oznaczają dzień przekazania dokumentu lub pisma zawierającego zastrzeżenia i oświadczenia. Nazwy organów sądowych lub administracyjnych cytowane są w brzmieniu oryginalnym.

AUSTRIA

Zastrzeżenia (28 maja 1980 r.)

Republika Austrii zastrzega sobie prawo, na mocy artykułu 25 ustęp 1 Europejskiej konwencji o przysposo-

bieniu dzieci, niestosowania wymogu w artykule 5 ustęp 4 tej Konwencji, aby zgoda matki na przysposobienie jej dziecka była uznana dopiero po upływie określonego minimalnego czasu po jego urodzeniu lub dopiero w chwili, kiedy, zdaniem właściwego organu, matka odzyska dostatecznie dobry stan po urodzeniu dziecka.

Republika Austrii na mocy artykułu 25 ustęp 1 Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci zastrzega sobie prawo niestosowania, w przeciwieństwie do artykułu 10 ustęp 2 Konwencji, wygaśnięcia wszelkich obowiązków alimentacyjnych i spadkowych dziecka w stosunku do jego ojca i jego matki.

Oświadczenie (8 września 1986 r., odnowione 17 sierpnia 1990 r. i 20 lipca 1995 r.)

Republika Austrii oświadcza na mocy artykułu 25 Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci, że ponawia swoje zastrzeżenia odnośnie do niestosowania przewidzianego w artykule 10 ustęp 2 Konwencji wygaśnięcia wszelkich obowiązków alimentacyjnych i spadkowych dziecka w stosunku do jego ojca i jego matki.

Oświadczenie (13 kwietnia 1984 r.)

Mam zaszczyt przekazać Panu, zgodnie z artykułem 26 Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci, listę austriackich organów, do których kierowane mogą być wnioski przewidziane w artykule 14 wspomianej konwencji:

Burgenland	Amt der Burgenlandischen Landesregierung Landhaus A-7000 EISENSTADT
Kärnten	Amt der Kärntner Landesregierung Arnulfplatz 2 A-9020 KLAGENFURT
Niederösterreich	Amt der Niederösterreichischen Landesregierung Herrengasse 9-13 A-10100 WIEN
Oberösterreich	Amt der Oberösterreichischen Landesregierung Klosterstrasse 7 A-4010 LINZ
Salzburg	Amt der Salzburger Landesregierung Chiemseehof A-5010 SALZBURG
Steiermark	Amt der Steiermärkischen Landesregierung Hofgasse A-8011 GRAZ
Tirol	Amt der Tiroler Landesregierung Maria Theresienstrasse, 43 A-6020 INNSBRUCK
Vorarlberg	Amt der Vorarlberger Landesregierung Montfortstrasse, 12 A-6900 BREGENZ

Wien

Magistrat der Stadt Wien
Magistratsabteilung 11/Jugendamt
Schottenring, 24
A-1010 WIEN

DANIA

Zastrzeżenia (12 października 1978 r., odnowione 29 listopada 1983 r., 22 grudnia 1988 r., 7 grudnia 1993 r. i 20 stycznia 1999 r.)

Rząd Danii, korzystając z możliwości przewidzianych w artykule 25 Konwencji, oświadcza, że nie będzie stosował postanowień artykułu 6 ustęp 1 i artykułu 12 ustęp 1.

Oświadczenie (12 października 1978 r.)

Rząd Danii, zgodnie z postanowieniami artykułu 23, oświadcza, że Konwencja nie będzie miała zastosowania do Wysp Owczych i Grenlandii.

Oświadczenie (29 listopada 1983 r.)

W odniesieniu do artykułu 23 ustęp 2: Konwencja będzie odciążona zastosowaniem do Wysp Owczych.

Oświadczenie (6 czerwca 1988 r.)

W odniesieniu do artykułu 26:

Organy duńskie, do których mogą być kierowane wnioski przewidziane w artykule 14 Konwencji, to:

Familieretsdirektoratet, Holmens Kanal 20, DK-1060 Copenhagen K, Denmark.

GRECJA

Oświadczenie (1 kwietnia 1986 r.)

Organ grecki, do którego mogą być kierowane wnioski przewidziane w artykule 14 Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci:

Ministère de la Santé et de la Prévoyance
Division de la Protection Infantile
17, rue Aristotelous
GR-10433 ATHÈNES

IRLANDIA

Oświadczenie (25 stycznia 1968 r.)

Zgodnie z postanowieniami artykułu 2, Irlandia nadaje moc wiążącą postanowieniom części III Konwencji

Oświadczenie (22 listopada 1983 r.)

Nazwy i adresy organów irlandzkich, do których mogą być kierowane wnioski w wykonaniu artykułu 14 Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci:

W sprawach ustawodawstwa o przysposobieniu:

Department of Health

Wszelkie informacje w sprawie przysposobienia i prawa dotyczącego przysposobienia:

Mr. J. Hurley
Principal Officer
Child Care Services Section
Department of Health
Hawkins House
DUBLIN 2
Tel. (01) 71-47-11

Dla wniosków indywidualnych:

Mr. J. Cronin (Registrar)
Adoption Board
65 Merrion Square
DUBLIN 2
Tel. (01) 76-20-04

LIECHTENSTEIN

Oświadczenie (4 grudnia 1981 r.)

Zgodnie z artykułem 26 Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci, rytyfikowanej przez Księstwo Liechtensteinu, mam zaszczyt przedłożyć poniżej adres organu, do którego mogą być kierowane wnioski przewidziane w artykule 14:

Fürstlich-Liechtensteinisches Landgericht
FL-9490 VADUZ

MALTA

Oświadczenie (12 stycznia 1984 r.)

W odniesieniu do Malty właściwym organem, do którego mogą być kierowane wnioski przewidziane w artykule 26 Konwencji, jest:

The Registrar of the Superior Courts
The Courts of Law
Republic Street
VALLETTA

NIEMCY

Oświadczenie (22 grudnia 1982 r.)

Właściwym organem, stosownie do artykułu 14 Konwencji, są:

Rheinland-Pfalz	Landesamt für Jugend und Soziales Rheinland-Pfalz Zentrale Adoptionsstelle Rheinallee 97-101 Postfach 2964 D-6500 MAINZ
Hessen	Landesjugendamt Zentrale Adoptionsstelle Bismarckring 9 D-6200 WIESBADEN
Nordrhein-Westfalen	Landschaftsverband Rheinland Landesjugendamt Kennedy-Ufer 2 Postfach 21-07-20 D-5000 KÖLN

Landschaftsverband Westfalen-Lippe
Landesjugendamt
Warendorfer Strasse 25
Postfach 61-25
D-4400 MÜNSTER

Berlin
Senator für Schule, Jugend und Sport
Zentrale Adoptionsstelle
Alte-Jakob-Strasse 12-13
D-1000 BERLIN

Saarland
Landesjugendamt des Saarlandes
Dudweiler Strasse 53
D-6600 SAARBRÜCKEN 3

Baden-Württemberg
Landeswohlfahrtsverband
Württemberg-Hohenzollern
Landesjugendamt
Lindenspürstrasse 39
Postfach 26-13
D-7000 STUTTGART 1

Free Hanseatic City of Bremen, Hamburg, Niedersachsen, Schleswig-Holstein
Gemeinsame Zentrale Adoptionsstelle der Länder
Bremen, Hamburg, Niedersachsen und Schleswig-Holstein
Kaiser-Wilhelm Strasse 100
D-2000 HAMBURG 36

Bayern
Zentrale Adoptionsstelle des Bayerischen Landesjugendamtes
Pilgersheimer Strasse 20
D-MÜNCHEN 90

NORWEGIA

Zastrzeżenie (24 kwietnia 1967 r., potwierdzone 13 stycznia 1972 r.)

Norwegia nie będzie związana postanowieniami artykułu 12 ustęp 3.

*Oświadczenie (13 stycznia 1972 r.)
(w wykonaniu artykułu 26 Konwencji)*

Fylkesmannen i Oslo Akershus H. Heyerdahlsgt. 1, N-OSLO DEP.
Fylkesmannen i Ostfold, N-1500 MOSS
Fylkesmannen i Hedmark, N-2300 HAMAR
Fylkesmannen i Oppland, N-2600 LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Buskerud, N-3000 DRAMMEN
Fylkesmannen i Vestfold, N-3100 TONSBERG
Fylkesmannen i Telemark, N-3700 SKIEN
Fylkesmannen i Aust-Agder, N-4800 ARENDAL
Fylkesmannen i Vest-Agder, N-4600 KRISTIANSAND
Fylkesmannen i Rogaland, N-4000 STAVANGER
Fylkesmannen i Bergen og Hordaland, N-5000 BERGEN
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, N-5840 HERMANSEVERK

Fylkesmannen i More og Romsdal, N-6400 MOLDE
Fylkesmannen i Sor-Trondelag, N-7700 TRONDHEIN
Fylkesmannen i Nord-Trondelag, N-7700 STEINKJER
Fylkesmannen i Nordland, N-8000 BODO
Fylkesmannen i Troms, N-9000 TROMSO
Fylkesmannen i Finnmark, N-9800 VADSO

Wnioski mogą też być składane do: the Royal Ministry of Justice and Police, Akersgaten 42, N-OSLO DEP. Ministerstwo przekaze taki wniosek właściwemu Gubernatorowi (Fylkesmannen) Regionalnemu.

Oświadczenie (13 stycznia 1972 r.)

Wprowadzenie Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci do prawa norweskiego:

Przegląd

Część II

Postanowienia zasadnicze

Artykuł 4

Zgodnie z paragrafem 1 Aktu z 2 kwietnia 1917 r. nr 1 w sprawie przysposobienia (zwanym dalej Aktem o przysposobieniu) władza ustanowienia przysposobienia przystuguje Królowi. Królewskim dekretem z dnia 13 lipca 1933 r. władza ta została przekazana naczelnemu urzędnikowi administracji regionalnej — Gubernatorowi Regionalnemu (Fylkesmannen).

Artykuł 5

Paragraf 6 Aktu o przysposobieniu stanowi, że osoba w wieku poniżej 20 roku życia nie może być zasadniczo przysposobiona bez zgody jej rodziców. W wypadku śmierci lub zaginięcia jednego z rodziców albo w razie jego choroby czy niewydolności umysłowej lub też przy braku praw rodzicielskich w odniesieniu do dziecka wystarczającą jest zgoda drugiego z rodziców. Jeżeli oboje rodzice podlegają jakimkolwiek z wyżej wymienionych ograniczeń, niezbędna jest zgoda ustawowego opiekuna dziecka. Niemniej jednak rodzic nie posiadający praw rodzicielskich w stosunku do dziecka będzie miał zapewnioną, w miarę możliwości, sposobność wyrażenia swojej opinii przed podjęciem decyzji.

Akt o przysposobieniu nie zawiera postanowień odnoszących się bezpośrednio do artykułu 5 ustęp 4 Konwencji. W praktyce jednak regułą jest, że zgoda matki na przysposobienie dziecka powinna być udzielona w takim czasie po jego urodzeniu, że są powody sądzić, iż miała dość czasu na wnikliwe rozważenie sprawy przysposobienia. Z reguły więc ponad 6 tygodni musi upłynąć, aby jej zgoda mogła być przyjęta. Mając na względzie ratyfikację konwencji, Gubernatorzy Regionalni (Fylkesmannene) otrzymali zalecenie nieudzielenia zgody na przysposobienie, jeżeli zgoda matki nie została wyrażona w terminie dłuższym niż sześć tygodni po urodzeniu dziecka.

Artykuł 6

Artykuł ten odpowiada paragrafom 3 i 4 Aktu o przysposobieniu. W myśl tych postanowień osoba pozostająca w związku małżeńskim może przysposobić dziecko jedynie wspólnie ze swoim współmałżonkiem, jeżeli ten ostatni nie jest chory psychicznie lub niedorozwinięty umysłowo albo zaginiony. Współmałżonek może wszakże za zgodą drugiego współmałżonka przysposobić jego dziecko lub dziecko przezeń przysposobione. Dwie osoby nie będące ze sobą w związku małżeńskim nie mogą przysposobić dziecka wspólnie. Niemożliwe jest też drugie przysposobienie dziecka przysposobionego, jeżeli osoba przysposabiająca żyje (a przysposobienie nie zostało unieważnione lub odwołane), chyba że jest nią współmałżonek osoby przysposabiającej.

Artykuł 7

W myśl paragrafu 1 Aktu o przysposobieniu osoba przysposabiająca musi mieć ukończone 25 lat. Ten wymóg określonego wieku jest bezwzględny.

Artykuł 8

Zgodnie z paragrafem 8 Aktu o przysposobieniu, zgoda na przysposobienie nie może być udzielona, jeżeli nie istnieją powody, aby sądzić, że przysposobienie będzie korzystne dla dziecka, zaś jego wychowanie przez przysposabiającego będzie wskazane bądź już było realizowane przez niego samego lub jego współmałżonka albo też że inne ważne powody przemawiają na rzecz przysposobienia. Tylko w drodze wyjątku zgoda na przysposobienie może być udzielona w wypadku występowania różnicy wieku między przysposabiającym a dzieckiem, mniejszej od normalnej różnicy wiekowej między rodzicami i ich dziećmi. Może się to jednak zdarzyć w przypadku przysposobienia pasierba lub pasierbicy, lecz ten rodzaj przysposobienia jest także poddawany dokładnemu sprawdzeniu.

Artykuł 9

Jeśli przysposobienie jest podmiotem działań publicznego biura pośrednictwa, wywiady wymienione w ustępie 2 tego artykułu Konwencji są dokonywane przez samo biuro. Na czele wielu publicznych biur pośrednictwa stoi sekretarz do spraw dobrobytu dzieci przy urzędzie Gubernatora Regionalnego (patrz poniżej).

Żadna zgoda na przysposobienie nie zostanie udzielona przed uzyskaniem opinii miejscowego komitetu do spraw dobrobytu dzieci, ustanowionego zgodnie z Aktem o dobrobycie dziecka z dnia 17 lipca 1953 r. nr 14.

W urzędzie Gubernatora Regionalnego (Fylkesmannen) wnioski o przysposobienie należą do kompetencji osoby posiadającej specjalną wiedzę w zakresie spraw dziecka, z pierwszeństwem dla sekretarza do spraw dobrobytu dziecka, pod warunkiem jednak, że nie bierze on udziału w pracach publicznego biura pośrednictwa. Osoba zafatwiająca wniosek może, w razie

potrzeby, dokonać bardziej szczegółowego wywiadu w sprawach, o których mowa w artykule 9 Konwencji.

Zgodnie z paragrafem 5 Aktu o przysposobieniu, dziecko, które osiągnęło wiek 12 lat życia, nie może, według zasady, być przysposobione bez wyrażenia własnej zgody na to przysposobienie. Jeśli osiągnęło 16 rok życia, jego zgoda na przysposobienie jest bezwzględnie wymagana.

W piśmie okólnym do Gubernatorów Regionalnych (Fylkesmannene) zwrócono uwagę m.in. na artykuł 9 Konwencji i podkreślono wagę, jaką powinny mieć wyczerpujące wywiady środowiskowe przed udzieleniem zgody na przysposobienie.

Artykuł 10

Postanowienia ustępów 1—3 są wykonywane w myśl paragrafów 10, 11, 12 Aktu o przysposobieniu, łącznie z paragrafem 3 Aktu z dnia 29 maja 1964 r. nr 1 o nazwiskach osób. W prawie norweskim nie ma przepisów odpowiadających ustępowi 2 zdanie 2 oraz ustępowi 4 artykułu 10 Konwencji.

Ustęp 5 tego artykułu odpowiada paragrafowi 14 Aktu o przysposobieniu, przyznając dziecku przysposobionemu lub jego potomstwu takie samo prawo dziedziczenia jak biologicznemu dziecku osoby przysposabiającej. Dziedziczenie po dziecku przysposobionym lub jego potomstwie odbywa się w podobny sposób.

Jest jednak ograniczony wyjątek od tej zasady, oparty o paragraf 17 Aktu o przysposobieniu, gdzie istnieje tzw. Asetesrett (pierworództwo), to jest prawo nabywania rodzinnej farmy na dogodnych warunkach oraz prawo dziedziczenia dziecka przysposobionego i jego potomstwa w kolejności po biologicznym dziecku osoby przysposabiającej i jego potomstwie. W tym kontekście odsyła się do ustępu 44 Raportu wyjaśniającego do Konwencji i do tego, co powiedziano tam na temat możliwości wprowadzenia pewnego rozróżnienia w zakresie dziedziczenia ziemi między dzieckiem urodzonym z małżeństwa a dzieckiem przysposobionym.

Artykuł 11

Akt z dnia 8 grudnia 1950 r. nr 3 o obywatelstwie norweskim stosuje się zgodnie z artykułem 11 Konwencji wobec dzieci przysposobionych.

Artykuł 12

Ustępy 1 i 2 tego artykułu są zgodne z prawem aktualnie obowiązującym i stosowanym. W odniesieniu do ustępu 3 Norwegia zgłosiła zastrzeżenie w chwili podpisywania Konwencji ze względu na postanowienie paragrafu 17 pkt 4 Aktu o przysposobieniu, w łączności z paragrafem 1 punkt 2 Aktu. Zastrzeżenie to będzie ponowione w chwili ratyfikacji Konwencji.

Artykuł 13

Postanowienia dotyczące rozwiązania (zakończenia) stosunku przysposobienia znajdują się w paragrafach 21—25 Aktu o przysposobieniu.

Stosunek przysposobienia może być rozwiązany przez Ministerstwo Sprawiedliwości na żądanie osoby przysposabiającej i przysposobionego dziecka, jeżeli dziecko nie jest nieletnie (porównaj paragraf 21 punkt 1 Aktu o przysposobieniu). W razie śmierci przysposabiającego, zgodnie z paragrafem 21 punkt 2, przysposobienie może ulec rozwiązaniu na mocy decyzji tej samej władzy, jeżeli byłoby to w interesie dziecka, a przysposobione dziecko (lub jego opiekun) bądź jego naturalni rodzice lub jedno z nich wystąpi z takim żądaniem.

Wraz z wyżej wymienionymi wyjątkami, przysposobienie może być rozwiązane jedynie na mocy orzeczenia sądu i jedynie, jeżeli występuje jedna z następujących okoliczności:

1. Jeżeli osoba przysposabiająca jest winna ciężkiego przewinienia wobec przysposobionego dziecka lub ciężkiego zaniedbania swoich obowiązków wobec niego albo jeżeli rozwiązanie zostanie uznane za konieczne ze względu na osobisty interes dziecka (paragraf 22).

2. Jeżeli przysposobione dziecko jest winne ciężkiego przewinienia wobec przysposabiającego lub jego rodziny albo jeżeli złe zachowanie przysposobionego dziecka powoduje, że dalsze trwanie stosunku przysposobienia stało się w sposób oczywisty niepożądane (paragraf 23 punkt 2).

3. Jeżeli okaże się, że przysposobione dziecko jest psychicznie ułomne lub chore albo cierpiące na inną poważną fizyczną lub psychiczną ułomność, czy złośliwą i długotrwałą chorobę uznaną za nabytą przed przysposobieniem, a o której osoba przysposabiająca nie miała wówczas wiadomości. Podjęcie działań w celu rozwiązania przysposobienia powinno jednak nastąpić w okresie pięciu lat od chwili przysposobienia (paragraf 23 punkt 1).

Artykuł 14

Odsyła się do informacji podanej poniżej, odnoszącej się do artykułu 26 Konwencji.

Artykuł 15

Zgodnie z paragrafem 9 Aktu o przysposobieniu, informacje powinny być zebrane przed uzyskaniem zgody na przysposobienie pod kątem sprawdzenia, czy nastąpiło lub ma nastąpić uzyskanie korzyści majątkowej przez którąkolwiek ze stron, oraz, w przypadku pozytywnej odpowiedzi, jaki jest jej wymiar. Jeśli korzyść majątkowa została lub ma być świadczona osobie przysposabiającej, udzielenie zgody na przysposobienie może być uwarunkowane uzyskaniem gwarancji, że korzyść ta zostanie w pełni lub częściowo przeznaczona na użytek przysposobionego dziecka. Jest więc możliwość zapobieżenia nieuzasadnionej korzyści finansowej wynikającej z przysposobienia dziecka.

W tym kontekście należy także podnieść, że postanowienie paragrafu 26 Aktu o dobrobycie dziecka z dnia 17 lipca 1953 r. nr 14 uznaje za sprzeczne z pra-

wem, by osoby prywatne zajmowały się pośrednictwem w przekazywaniu dzieci, bez względu na to, czy chodzi o przysposobienie. Wykroczenie przeciwko temu postanowieniu jest karalne. Podobnie organizacjom zabronione jest podejmowanie tego rodzaju działalności, jeżeli nie uzyskały zezwolenia Ministerstwa Spraw Socjalnych, które w takich przypadkach sprawuje nadzór nad taką działalnością.

Część III

Postanowienia dodatkowe

Artykuł 17

Nie ma w Akcie o przysposobieniu żadnego przepisu nakazującego, by dziecko było pod opieką osoby przysposabiającej przez określony czas, zanim zostanie udzielona zgoda na przysposobienie.

Jeśli przysposobienie jest przedmiotem działania podjętego przez publiczne biuro pośrednictwa, dziecko z reguły jest oddawane do stosownej instytucji na obserwację trwającą co najmniej dwa miesiące. Nie dotyczy to jednakże przypadku, kiedy dziecko zostało przed przysposobieniem oddane do domu przysposabiającego na wychowanie. Okres, w którym dziecko ma pozostać pod opieką przysposabiającego, po okresie wskazanej wyżej obserwacji, a przed uzyskaniem zgody na przysposobienie, podlega raczej znacznym wahaniom.

Artykuł 18

Zgodnie z paragrafem 26 punkt (b) Aktu o dobrobycie dziecka z dnia 17 lipca 1953 r. nr 14, osobom prywatnym zakazuje się w Norwegii działalności w zakresie pośrednictwa w przekazywaniu dzieci, a organizacje mogą podejmować taką działalność tylko w wypadku, gdy uzyskają zezwolenie Ministerstwa Spraw Socjalnych. Obecnie działa osiem publicznych biur pośrednictwa w Norwegii, a czynione są starania, aby powstało przynajmniej jedno w każdym regionie (fylke). Plany ustanowienia i działalności takiego biura wymagają zatwierdzenia ze strony Ministerstwa Spraw Socjalnych. Zatwierdzenie takie zostało uwarunkowane zapewnieniem nadzoru nad działalnością biura ze strony rady ekspertów.

Artykuł 19

Szkolenie dotyczące socjalnych i prawnych aspektów przysposobienia odbywa się we wszystkich szkołach dla pracowników służb socjalnych. W ostatnim planie szkolenia przysłany niedawno do zatwierdzenia Ministerstwu Kościoła i Edukacji, który będzie obowiązywał wszystkie szkoły spraw socjalnych, rozszerzono część odnoszącą się do spraw przysposobienia.

Artykuł 20

Nie ma w Akcie o przysposobieniu przepisu uniemożliwiającego dojście przysposobienia do skutku, jeżeli nie zostanie ujawniona rodzinie dziecka tożsamość osoby przysposabiającej (i vice versa). Takie anonimowe przysposobienia stanowią w Norwegii regułę.

Wnioski o przysposobienie należą w Norwegii do spraw administracyjnych (porównaj powyżej, co powiedziano na temat w związku z artykułem 4). Osoby postronne nie mają dostępu do tych spraw, a na urzędnikach zajmujących się sprawami przysposobienia spoczywa obowiązek zachowania tajemnicy służbowej.

Zasada wyrażona w ustępie 3 jest w Norwegii praktykowana od 1960 r.

Wymogi ustępu 4 są przestrzegane w Norwegii od wielu lat.

Oświadczenie (1 kwietnia 1977 r.)

W wykonaniu artykułu 25 ustęp 1 pkt 3 zastrzeżenie będzie miało moc wiążącą przez okres pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej konwencji w stosunku do Strony, o której mowa. Konwencja dla Norwegii weszła w życie 14 kwietnia 1972 r.

(...) Niniejszym oświadczam, że Królestwo Norwegii odnawia ważność swego zastrzeżenia na dalszy, pięcioletni okres.

PORTUGALIA

Zastrzeżenia (23 kwietnia 1990 r.)

Portugalia nie będzie stosowała terminu określonego w artykule 5 ustęp 4 wymaganego dla wyrażenia zgody przez matkę.

Portugalia nie będzie związana postanowieniem artykułu 10 ustęp 5.

Oświadczenie (23 kwietnia 1990 r.)

Korzystając z prawa przewidzianego w artykule 24 Konwencji, Portugalia uważa, że postanowienia ustępów 1 i 2 artykułu 10 będą stosowały się jedynie do „adopção plena” (pełnego przysposobienia).

RUMUNIA

Zastrzeżenie (18 maja 1993 r., odnowione 2 września 1998 r.)

Zgodnie z możliwościami przewidzianymi w artykule 25 ustęp 1 Konwencji, iż można będzie sformułować najwyżej dwa zastrzeżenia odnośnie do II części Konwencji, Rumunia oświadcza, że nie zamierza stosować postanowień artykułu 7, według których minimalny wiek osoby przysposabiającej nie może być mniejszy niż 21 lat, ani wyższy niż 35 lat, gdyż w ustawodawstwie rumuńskim wiek minimalny wynosi 18 lat, a nie ustalono żadnego wieku maksymalnego.

Oświadczenia (18 maja 1993 r.)

Zgodnie z uprawnieniami przewidzianymi w artykule 2 Konwencji, dotyczącymi rozważania zastosowania postanowień jej części III, Rumunia oświadcza, że stosować będzie artykuły 18, 19 i 20.

Zgodnie z artykułem 26 Konwencji, organem rumuńskim, do którego mogą być kierowane wnioski przewidziane w artykule 14, jest: *Ministere de la Justice, Boulevard Kogalniceanu No. 33, Bucarest.*

Na mocy artykułów 1 i 2 Konwencji, Ministerstwo Sprawiedliwości notyfikuje Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, jakie środki zostały podjęte w celu zapewnienia zgodności ustawodawstwa rumuńskiego z postanowieniami Konwencji.

Oświadczenie (17 września 1993 r.)

I. Rumunia przystąpiła do Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci na podstawie ustawy nr 15 z dnia 25 marca 1993 r. (opublikowana w Dzienniku Ustaw nr 67 z dnia 31 marca 1993 r.).

Zgodnie z artykułem 2 tej ustawy przystąpienie nastąpiło z zastrzeżeniem niestosowania artykułu 7 Konwencji dotyczącego granicy wieku osoby przysposabiającej, albowiem minimalny wiek wynosi w Rumunii 18 lat, nie ma zaś ograniczeń wieku maksymalnego.

Na mocy artykułu 11 Konwencji państwo rumuńskie zobowiązuje się do ścisłego i w dobrej wierze wykonywania zobowiązań wynikających dla niego z umów międzynarodowych, których jest stroną, a które, po ich ratyfikacji przez parlament, stają się częścią prawa wewnętrznego.

II. Na mocy artykułu 3 punkt 2 ustawy nr 15/1993 r. i zgodnie z postanowieniami artykułu 1 Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci, notyfikuje się Sekretariatowi Generalnemu Rady Europy stan ustawodawstwa rumuńskiego w zakresie przysposobienia dzieci, zwłaszcza w odniesieniu do postanowień Konwencji, w myśl punktu III niniejszego oświadczenia.

III. Ustawodawstwo rumuńskie nie zawiera przepisów sprzecznych z Europejską konwencją o przysposobieniu dzieci. Przepisy są w tej materii zgodne z zasadami zawartymi w Konstytucji, mianowicie takimi, jak zagwarantowanie i przestrzeganie podstawowych praw odnoszących się do życia osobistego, rodzinnego i prywatnego (artykuł 26) oraz, odpowiednio, do rodziny (artykuł 44). Przysposobienie uregulowane zostało przez kodeks rodzinny oraz przez ustawę nr 11/1990 r. o zezwoleniu na przysposobienie.

W stosunku do postanowień Konwencji ustawodawstwo rumuńskie przedstawia się, jak następuje:

Artykuł 3

Kodeks rodzinny w swoim artykule 67 ustanawia zasadę, że „jedynie dzieci małoletnie mogą podlegać przysposobieniu”. Wzmianka w tym samym artykule, że: „osoba pełnoletnia będzie mogła być przysposobiona, jeżeli w okresie swojej niepełnoletności była wychowywana przez tego, kto zamierza ją przysposobić”, nie przeczy postanowieniom Europejskiej konwencji, gdyż jej stosowanie wykracza poza granice określone w pierwszej części.

Artykuł 4

Ustawa nr 11/1990 r. o zezwoleniu na przysposobienie przyznaje instancjom sądowym kompetencję w zakresie przysposobienia (artykuł 1).

Artykuł 5

1. Wśród warunków wymaganych przez ustawodawstwo rumuńskie w odniesieniu do zezwolenia na przysposobienie (artykuł 4 ustawy nr 11/1990 r.) figurują także „poświadczony oświadczenie zgody na przysposobienie, wyrażone przez jednego z rodziców (matkę lub ojca) albo przez obojga rodziców, opiekuna lub opiekunów prawnych, albo też, w zależności od przypadku, przez władzę opiekuńczą”.

W odniesieniu do wyrażenia zgody przez inne instytucje należy wymienić również postanowienia artykułu 7 ustawy nr 11/1990 r.

Artykuł 7: „W wypadku gdy przysposobienie dotyczy dziecka, dla którego nadzór opiekuńczy jest konieczny, lecz nie został jeszcze ustanowiony, właściwy organ sądowy wyda zgodę na przysposobienie na wniosek organu opiekuńczego właściwego dla przeprowadzenia wywiadu środowiskowego.

W przypadkach przewidzianych w art. 109 kodeksu rodzinnego, kiedy dziecko przebywa w ośrodku pomocy społecznej lub w placówce sanitarno-leczniczej, wniosek w sprawie pozbawienia władzy rodzicielskiej może pochodzić od kierownictwa ośrodka lub placówki leczniczej.

Jeżeli dziecko znajduje się w ośrodku pomocy społecznej lub, w zależności od przypadku, w placówce sanitarno-leczniczej, jego rodzice mogą oświadczyć na piśmie, w formie poświadczony notarialnie sześć miesięcy po dacie oświadczenia, swoją zgodę na przysposobienie dziecka przez osobę wskazaną przez rumuński Komitet do Spraw Przysposobienia; przy czym nie wymagana jest żadna inna zgoda”.

Artykuł 69 ustęp 2 kodeksu rodzinnego nakazuje uzyskanie zgody współmałżonka, jeżeli osoba przysposabiająca pozostaje w związku małżeńskim. Wprowadza też wyjątek, kiedy zgoda współmałżonka nie jest wymagana, a to w przypadku, gdy został on pozbawiony zdolności do działań prawnych, pozbawiony władzy rodzicielskiej lub jeżeli znajduje się w innej sytuacji uniemożliwiającej mu oświadczenie woli.

2. Wobec braku wyraźnego przepisu w ustawodawstwie o przysposobieniu, osoba poszkodowana na skutek działań właściwego organu sprzecznych z postanowieniami artykułu 5 Konwencji może powołać się na artykuł 21 Konstytucji, a także artykuł 1 ustawy nr 29/1990 r. dotyczącej sporów administracyjnych.

Artykuł 21 Konstytucji:

„1. Każdy może w drodze sądowej bronić swoich praw, swobód i uzasadnionych interesów.

2. Żadna ustawa nie może ograniczać wykonania tego prawa."

Artykuł 1 ustawy nr 29/1990 r.

„Każda osoba fizyczna lub prawna, uważająca, że naruszono jej prawa uznane przez prawo, wskutek aktu administracyjnego lub wskutek nieuzasadnionej odmowy ze strony władzy administracyjnej wyrażenia zgody na wniosek dotyczący prawa uznanego przez ustawodawstwo, może zwrócić się do właściwej instancji sądowej w celu unieważnienia tego aktu, uznania określonego prawa i naprawienia szkody, jaka została jej wyrządzona.

3. Do artykułu 5 ustęp 3 Konwencji odnoszą się poniższe komentarze, przy czym odpowiednie przypadki są wyszczególnione w przytoczonych tekstach ustaw.

4. Ustawodawstwo rumuńskie nie przewiduje w sposób wyraźny przypadku, aby w celu przysposobienia zgoda matki mogła być udzielona jedynie po urodzeniu dziecka. Jednakże z analizy tekstów normujących tę materię wynika, że zgoda ta może być udzielona jedynie po urodzeniu dziecka.

Argumentacja: Zgody na przysposobienie udziela się w formie notarialnego oświadczenia (artykuł 4 ustawy nr 11/1990 r.). W tym celu osoba składająca oświadczenie powinna zgłosić się do notariusza. Zgodnie z dekretem nr 377/1969 o organizacji i funkcjonowaniu notariatów, notariusz nadaje cechy autentyczności składanym przed nim oświadczeniom, poświadczając pełnię zdolności umysłowych i swobodne wyrażanie woli przez daną osobę. W praktyce rodzic udzielający zgody na przysposobienie swego dziecka przedstawia notariuszowi akt urodzenia dziecka, które w oświadczeniu autentycznym stanowi poświadczenie tożsamości dziecka.

Artykuł 6

W myśl artykułu 69 kodeksu rodzinnego „przysposobienie dziecka przez kilka osób jest niedozwolone, z wyjątkiem przypadku, gdy jest ono dokonywane przez dwoje współmałżonków równocześnie lub kolejno”. Ustawodawstwo rumuńskie dopuszcza możliwość przysposobienia przez jednego ze współmałżonków dziecka małżeńskiego lub przysposobionego drugiego z nich (artykuły 69 i 78 kodeksu rodzinnego) i nie zabrania przysposobienia dziecka, które było już wcześniej przysposobione po śmierci swoich przybranych rodziców lub w wypadku unieważnienia lub rozwiązania przysposobienia.

Artykuł 7

Zgodnie z tym, o czym była mowa w zastrzeżeniu sformułowanym przez Rumunię, postanowienia odnoszące się do wieku osoby przysposabiającej są uregulowane w kodeksie rodzinnym. Zgodnie z jego artykułem 68 przysposabiać mogą jedynie osoby pełnoletnie spełniające warunki wymagane dla opiekunów, mające co najmniej 18 lat, i starsze od tych osób, które zamierzają przysposobić”. Z uzasadnionych względów

organ sądowy może zezwolić na przysposobienie nawet w przypadku, gdy różnica wieku jest mniejsza niż przewidziano wyżej. Postanowienia artykułu 7 ustęp 2b Konwencji zostały zredagowane w tym samym sensie.

Ustawodawstwo rumuńskie nie przewiduje żadnej granicy maksymalnego wieku dla przysposabiających.

Artykuł 8 i 9

W myśl artykułu 5 ustawy nr 11/1990 r. o przysposobieniu orzeka organ sądowy, przestrzegając podstawowych warunków wymienionych w kodeksie rodzinnym i mając możliwość żądania wszelkich dowodów dopuszczonych przez prawo. Wywiad środowiskowy jest obowiązkowy.

Kodeks rodzinny w artykule 66 stanowi, że przysposobienie może dojść do skutku jedynie w interesie przysposobionego. Artykuł 72 tegoż kodeksu uzależnia przysposobienie od stwierdzenia, że osoba przysposabiająca może zapewnić przysposobionemu normalny rozwój psychiczny i moralny, oraz stanowi, że przysposobienie nie może mieć na celu wykorzystania przysposobionego lub innego interesu sprzecznego z prawem. Jednocześnie, w przypadku przysposobienia zagranicznego, na warunkach określonych w artykule 9 ustawy nr 11/1990 r., organ sądowy podejmie decyzję co do wniosku o zgodę na przysposobienie, jeżeli dziecko małoletnie będzie mogło korzystać w obcym kraju z podobnych gwarancji i standardów jak w wypadku przysposobienia krajowego.

Ustawa nr 11/1990 r. w artykule 6 określa wyraźnie sytuację, gdy przysposabiający lub przysposobiony jest cudzoziemcem: „odnośnie do podstawowych warunków dla przysposobienia każdy podlega swojemu ustawodawstwu krajowemu, o ile prawo obce nie jest sprzeczne z porządkiem publicznym rumuńskiego międzynarodowego prawa prywatnego”.

Ponadto artykuł 4b ustawy nr 11/1990 r. stanowi, że osoby przysposabiające zobowiązane są przedstawić między innymi: świadectwo niekaralności, świadectwo lekarskie o stanie zdrowia, dokument wydany przez właściwe organy zagraniczne stwierdzający, że są zdolni do przysposobienia w myśl ustawodawstwa odnośnego kraju, oraz wywiad środowiskowy przeprowadzony przez organy zagraniczne właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby przysposabiającej, wyrażający ich opinię na temat przysposobienia.

W celu uniknięcia wszelkiej sytuacji, która mogłaby stworzyć obraz niezgodny z rzeczywistością, prawo rumuńskie zezwala na interwencję w postępowanie dotyczące przysposobienia, na warunkach określonych w prawie, wszystkim, którzy wykażą swój interes prawny (artykuł 8 ustawy nr 11/1990 r.).

Jednocześnie w uregulowaniach dotyczących zgody wymaganej dla przysposobienia ustawodawstwo rumuńskie, w artykule 70 kodeksu rodzinnego, wymienia także zgodę dziecka małoletniego, jeżeli ukończyło lat 10.

Artykuł 10

Prawa przyznane osobie przysposabiającej przez instancję sądową:

Zgodnie z ustawodawstwem rumuńskim (kodeks rodzinny, artykuły 75—79) przysposobienie może dojść do skutku w następujący sposób:

- a. przysposobienie z ograniczonymi skutkami;
- b. przysposobienie z pełnymi skutkami.

Osoba przysposabiająca powinna przedstawić wraz z wnioskiem o przysposobienie oświadczenie poświadczane notarialnie, wskazujące na rodzaj przysposobienia, o jakie wnosi (artykuł 4b).

a. Skutki prawne przysposobienia o ograniczonych skutkach są określone w artykułach 75—78 kodeksu rodzinnego w następujący sposób:

- przysposobiony ma takie same prawa i obowiązki względem przysposabiającego, jakie może mieć dziecko z małżeństwa wobec swoich rodziców;
- zstępni przysposobionego mają takie same prawa i obowiązki względem przysposabiającego, jakie mogą mieć zstępni dziecka z małżeństwa wobec jego wstępnych;
- przysposobiony, jak również jego zstępni zachowują wszystkie prawa i obowiązki wynikające z naturalnego pochodzenia i więzów rodzinnych;
- prawa i obowiązki rodzicielskie przechodzą na osobę przysposabiającą.

W wypadku gdy osobą przysposabiającą jest małżonek naturalnego ojca lub naturalnej matki przysposobionego, prawa i obowiązki przysługują im w równej mierze (osoba przysposabiająca i pozostający z nią w związku małżeńskim naturalny ojciec lub naturalna matka przysposobionego);

- przysposobienie nie rodzi więzów rodzinnych między przysposobionym a członkami rodziny osoby przysposabiającej;
- przysposobiony przyjmuje nazwisko osoby przysposabiającej; jeżeli małżonkowie przysposabiający nie noszą takiego samego nazwiska, muszą we wniosku o przysposobienie wskazać nazwisko, jakie będzie nosić przysposobiony. Sąd będzie mógł udzielić zgody przysposobionemu na dodanie swojego nazwiska rodzowego do nazwiska uzyskanego w następstwie przysposobienia.

b. Prawne skutki przysposobienia z pełnymi skutkami (lub jak określa to kodeks rodzinny, ze wszystkimi skutkami pochodzenia naturalnego) reguluje artykuł 79 kodeksu rodzinnego:

- przysposobiony związany jest więzami rodzinnymi z przysposabiającym i członkami jego ro-

dziny, tak jak gdyby był dzieckiem pochodzącym z małżeństwa osoby przysposabiającej;

- prawa i obowiązki wynikające z pochodzenia między przysposobionym a jego naturalnymi rodzicami i ich rodzinami ustają. Niemniej, między przysposobionym a wszystkimi członkami jego naturalnej rodziny stosuje się zakaz zawierania związków małżeńskich do czwartego stopnia pokrewieństwa włącznie;
- w wypadku przysposobienia z pełnymi skutkami skutki w odniesieniu do nazwiska są takie same jak powyżej.

Postanowienia ustawodawstwa rumuńskiego odnoszące się do sytuacji prawnej dziecka (prawa i obowiązki) nie czynią rozróżnienia między dzieckiem pochodzącym z małżeństwa, dzieckiem pozamałżeńskim i dzieckiem przysposobionym.

Artykuł 11

1. Zgodnie z artykułem 9 ostatni akapit ustawy nr 11/1990 r. „obywatelstwo przysposobionego podlega ustawie o obywatelstwie rumuńskim”. Wśród okoliczności do nabycia obywatelstwa (artykuł 4b) ustawa o obywatelstwie rumuńskim (nr 21/1991 r.) wymienia również przysposobienie, co zostało uregulowane w artykule 6 tej ustawy, jak następuje:

Artykuł 6: „Obywatelstwo rumuńskie może być przyznane dziecku z obcym obywatelstwem lub bez obywatelstwa w drodze przysposobienia, jeżeli osoby przysposabiające są obywatelami rumuńskimi, a przysposobiony nie ma ukończonych 18 lat życia.

W przypadku gdy tylko jeden przysposabiający jest obywatelem rumuńskim, o obywatelstwie małoletniego przysposobionego zadecydują wspólnie oboje przysposabiający. Jeżeli przysposabiający nie będą w tej mierze zgodni, o obywatelstwie nieletniego rozstrzyga organ sądowy właściwy do orzekania o przysposobieniu, mając na względzie interes dziecka. Jeżeli dziecko ukończyło 14 rok życia, niezbędna jest jego zgoda.”

2. Dziecko małoletnie będące obywatelem rumuńskim, przysposobione przez obywatela obcego, traci obywatelstwo rumuńskie, jeżeli przysposabiający wystąpi z takim wyraźnym wnioskiem, a prawo obce stanowi, że przysposobiony nabywa obywatelstwo przysposabiającego. W wypadku nieważności lub unieważnienia przysposobienia, dziecko, które nie ukończyło 18 roku życia, jest traktowane jak gdyby nigdy nie utraciło obywatelstwa rumuńskiego.

Artykuł 12

Żadne obowiązujące uregulowania prawa rumuńskiego nie ograniczają liczby dzieci, które mogą być przysposobione przez tę samą osobę przysposabiającą; fakt nieposiadania własnych dzieci nie stanowi warunku zdolności do przysposobienia.

Odnosnie do ustępu 3 tego artykułu, tak jak wskaza-
no wyżej, ustawa stosowana jest wobec wszystkich dzie-

ci bez dyskryminacji pod względem ich statusu prawnego (dzieci z małżeństwa, pozamałżeńskich czy przysposobionych). Wszystkie dzieci mają te same prawa.

Artykuł 13

Kodeks rodzinny stanowi o możliwości odwołania przysposobienia jako kroku, który mógłby być podjęty przez organ sądowy na wniosek jednego z rodziców (matki lub ojca) przy braku jego zgody na przysposobienie oraz na wniosek przysposobionego, naturalnych rodziców, instytucji pomocy społecznej, władzy opiekuńczej i organów administracyjnych, jeśli leżałoby to w interesie dziecka małoletniego. Jeżeli przysposobiony ukończył 14 rok życia, jego zgoda jest również niezbędna.

Artykuł 14

Rumuński Komitet do Spraw Przysposobienia został powołany do życia rozporządzeniem Rządu Rumunii nr 63 z dnia 22 stycznia 1991 r. Ten organ rządowy ma na celu współdziałanie na rzecz ochrony małoletnich dzieci przysposobionych oraz współpracy międzynarodowej w zakresie przysposobienia (artykuł 1). Ponadto, zgodnie z artykułem 5, Rumuński Komitet do Spraw Przysposobienia jest uprawniony do żądania od ministerstw, centralnych wyspecjalizowanych organów państwowej administracji i innych instytucji publicznych dokumentacji danych i informacji niezbędnych dla wykonywania jego zadań, a także do przekazywania im tych materiałów.

Artykuł 15

Artykuł 11 ustawy nr 11/1990 r. nakłada na rodzica, opiekuna lub opiekuna prawnego, który domaga się tego lub otrzymuje dla siebie lub dla kogoś innego pieniądze lub inne korzyści materialne w związku z przysposobieniem dziecka, karę od jednego do pięciu lat więzienia. Taką samą karę stosuje się wobec osoby, która w celu uzyskania nienależnych korzyści materialnych ułatwia lub pośredniczy w przysposobieniu dziecka.

Na mocy uprawnień przewidzianych w artykule 2 Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci, Rumunia oświadczyła, zgodnie z artykułem 2 ustęp 2 ustawy nr 15 z dnia 25 marca 1993 r. dotyczącej przystąpienia Rumunii do tej konwencji, że stosuje postanowienia artykułów 18, 19 i 20 części III tejże Konwencji.

Artykuły 18 i 19

W postanowieniach zawartych w tych artykułach, rozporządzeniem Rządu Rumunii nr 103 z dnia 18 marca 1993 r. utworzono Krajowy Komitet Ochrony Dziecka, który jest organem rządowym, wyposażonym w następujące kompetencje:

- opracowanie strategicznych projektów rządowych oraz programów zmierzających do polepszenia warunków życia dzieci znajdujących się w ośrodkach pomocy dzieciom, a także innych kategorii dzieci;

- opracowanie propozycji aktów normatywnych w celu doskonalenia uregulowań prawnych w zakresie ochrony dziecka;

- współdziałanie z Ministerstwem Szkolnictwa w celu opracowania programów szkolenia i zawodowego doskonalenia personelu działającego w dziedzinie pomocy dzieciom.

Szczegółowe zadania otrzymał rumuński Komitet do Spraw Przysposobienia zgodnie z artykułem 3 rozporządzenia Rządu Rumunii nr 63/1991 r.

Artykuł 20

Sytuacje wskazane w ustępach 1, 3 i 4 możliwe są do osiągnięcia, zważywszy, że wniosek w tym sensie złożony przez osobę przysposabiającą jest oceniany przez ten organ, który zezwolił na przysposobienie i który we wszelkich okolicznościach powinien podejmować decyzje wyłącznie w interesie dziecka przysposobionego.

Na mocy postanowień artykułu 79 kodeksu rodzinnego, w wypadku przysposobienia z pełnymi skutkami i w warunkach, gdy więzy rodzinne przysposobionego ze wszystkimi członkami jego naturalnej rodziny ustają, wydany zostanie nowy akt urodzenia przysposobionego, w którym osoby przysposabiające będą figurować jako naturalni rodzice. Poprzedni akt urodzenia zostanie zachowany i będzie zawierał wzmiankę, że wydano nowy akt urodzenia.

W tym samym duchu są zredagowane postanowienia artykułu 9 ustęp 3 ustawy nr 11/1991 r. Takie same postanowienia szczegółowe zawiera artykuł 20 dekretu nr 278/1960 r. dotyczącego aktów stanu cywilnego, który nakazuje ponadto, by jako miejsce urodzenia podawać miejsce zamieszkania przysposabiających.

W myśl artykułu 26 Konstytucji władze publiczne szanują i chronią życie intymne, rodzinne i prywatne. Tak więc urzędy stanu cywilnego, uprawnione do udzielania odpowiedzi na wnioski dotyczące przysposobienia, są zobowiązane do dokonania oceny interesu osoby składającej wniosek, przestrzegając fundamentalnych praw zagwarantowanych w Konstytucji. W konsekwencji postanowienia dekretu dotyczącego aktów stanu cywilnego są stosowane w związku z treścią artykułu 150 Konstytucji, zgodnie z którym ustawy i wszelkie inne akty normatywne obowiązują w zakresie, w jakim nie są sprzeczne z Konstytucją.

Przypadek przewidziany w ustępie 2 jest treścią gwarancji zawartej w artykule 5 ustawy nr 11/1990 r.

Posiedzenie sądu nie jest jawne; właściwa instancja podejmuje zatem decyzję w sprawie przysposobienia w pokoju narad sędziowskich, a nie na sali sądowej otwartej dla publiczności.

Ponadto artykuł 121 kodeksu postępowania cywilnego zezwala organowi sądowemu na rozpatrywanie spraw na posiedzeniu niejawnym.

SZWAJCARIA

Oświadczenie (20 grudnia 1983 r.)

Mam przyjemność zawiadomić Pana, że dla Szwajcarii wnioski dotyczące informacji, o których mowa w artykule 14 Konwencji, powinny być kierowane do:

Office Fédéral de la Justice, CH-3003 BERNE

SZWECJA

Oświadczenie (9 grudnia 1983 r.)

Mam zaszczyt przekazać Panu nazwę i adres organu przewidzianego w artykule 14 Konwencji. Jest nim:

Socialstyrelsen (National Board of Health and Social Welfare/Commission Nationale de la Santé et l' Assistance Sociale) S-100630 STOCKHOLM

WŁOCHY

Zastrzeżenie (25 maja 1976 r., ponowione 24 maja 1982 r., 5 sierpnia 1986 r. i 21 sierpnia 1996 r.)

Rząd włoski, na podstawie uprawnienia przewidzianego w artykule 25 Konwencji, oświadcza, że nie zamierza stosować postanowień artykułu 12 ustęp 3 zezwalających każdemu na przysposobienie własnego dziecka pozamatrzeńskiego, jeżeli przysposobienie to polepsza sytuację prawną małoletniego.

Zastrzeżenie (5 sierpnia 1986 r., ponowione 21 sierpnia 1996 r.)

Rząd włoski, na podstawie uprawnienia przewidzianego w artykule 24 Konwencji, oświadcza, że za-

mierza stosować postanowienia, o których mowa w ustępie 1 artykułu 24, jedynie do przysposobienia mającego moc pełnej legitymacji dziecka pod względem prawnym, wprowadzonej do ustawodawstwa włoskiego ustawą nr 184 z dnia 4 maja 1983 r.

Oświadczenie (20 marca 1984 r.)

Wnioski, o których mowa w artykule 14 Konwencji o przysposobieniu dzieci, mogą być składane we Włoszech do właściwych ze względu na ich terytorialną właściwość sądów dla dzieci.

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII
I IRLANDII PÓŁNOCNEJ

Oświadczenie (5 września 1977 r.)

Zgodnie z postanowieniami artykułu 23 ustęp 2 Konwencji oświadczam, w imieniu Rządu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, że Konwencja ta będzie miała zastosowanie do następujących terytoriów: Isle of Man, okręgu administracyjnego Jersey, okręgu administracyjnego Guernsey (z wyjątkiem Sark).

4. Informacje o państwach, które w terminie późniejszym staną się stronami Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci, a także o zgłoszonych zastrzeżeniach i oświadczeniach do tej konwencji bądź o wycofaniu zastrzeżeń i oświadczeń, można uzyskać w Departamencie Taktatowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Minister Spraw Zagranicznych: *B. Geremek*